

Číslo: KPUBA-2023/9776-2/39672/AUG
Bratislava 29.05.2023

Krajský pamiatkový úrad Bratislava (ďalej len „KPÚ BA“) podľa § 11 ods. 2 pís. d) zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“), ktorý je vecne príslušným správnym orgánom a podľa § 9 ods. 5 pamiatkového zákona je miestne príslušným správnym orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu vydáva toto

z á v ä z n é s t a n o v i s k o

KPÚ BA podľa § 32 ods. 10 pamiatkového zákona, na základe žiadosti MKK Grössling, s.r.o., Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava z 03.05.2023 o vydanie stanoviska k **prípravnej dokumentácii obnovy zachovaných technických zariadení (kotlov) situovaných v kotolni areálu kúpeľov Grössling, Medená 6/Kúpeľná 9, parcela registra „C“ č. 219, stavba súpisné č. 28, k. ú. Staré Mesto**, nehnuteľnosť je národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 552/1 a nachádza sa v Pamiatkovej zóne Bratislava – centrálna mestská oblasť

s c h v a ľ u j e

predloženú prípravnú dokumentáciu obnovy zachovaných technických zariadení (kotlov) situovaných v kotolni areálu kúpeľov Grössling, Medená 6/Kúpeľná 9, parcela registra „C“ č. 219, stavba súpisné č. 28, k. ú. Staré Mesto **„Prípravná odborná dokumentácia a Návrh umelecko-remeselnej obnovy spracované na úrovni reštaurátorského výskumu a návrhu na reštaurovanie. Kotle parných kúpeľov Grössling Bratislava“** – vypracoval: Ing. Jakub Ďurinda – zodpovedný reštaurátor: Mgr. Peter Kallo – dátum spracovania: **apríl 2023**, s nasledujúcimi podmienkami:

1. Predložená dokumentácia je podkladom pre realizáciu prác.
2. Stavebník zabezpečí spracovanie statického vyhodnotenia skutkového stavu nosnej konštrukcie obmurovky kotlov s návrhom prípadných úprav na zabezpečenie mechanickej odolnosti a stability konštrukcie. Dokumentáciu predložiť KPÚ BA vopred na odsúhlasenie.
3. Farebnosť nových povrchových úprav dodávateľ prác vopred prerokuje a schváli na KPÚ BA.
4. V priebehu realizácie prác bude dodávateľ zvolávať kontrolné dni za účasti zástupcu stavebníka a KPÚ BA, na ktorých budú kontrolované zrealizované práce a budú prerokované a odsúhlasené ďalšie postupy prác.
5. Každú závažnú zmenu oproti alebo nad rámec tohto záväzného stanoviska je nutné prerokovať a schváliť na KPÚ BA.

Predložené prípravné dokumentácie a podmienky tohto záväzného stanoviska sú záväznými podkladmi pre ďalšiu projektovú prípravu a následne realizáciu prác.

Toto záväzné stanovisko stráca platnosť po uplynutí troch rokov odo dňa jeho vydania, ak nedošlo k jeho použitiu na účel, na ktorý bolo určené (realizácia prác).

Odôvodnenie

KPÚ BA vydáva toto záväzné stanovisko na základe žiadosti MKK Grössling, s.r.o., Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava z 03.05.2023 o vydanie stanoviska k prípravnej dokumentácii obnovy zachovaných technických zariadení (kotlov) situovaných v kotolni areálu kúpeľov Grössling, Medená 6/Kúpeľná 9, parcela registra „C“ č. 219, stavba súpisné č. 28, k. ú. Staré Mesto, nehnuteľnosť je národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 552/1 a nachádza sa v Pamiatkovej zóne Bratislava – centrálna mestská oblasť.

K zámeru celkovej obnovy areálu kúpeľov Grössling vrátane budovy na Vajanského nábreží 11, Bratislava, parcelné č. 218 a 219, stavby súpisné č. 62 a 28, k. ú. Staré Mesto vydal KPÚ BA právoplatné rozhodnutie č. KPUBA-2019/22720-2/94662/AUG zo dňa 20.11.2019 (ďalej len „rozhodnutie“), ktorým schválil zámer s podmienkami. KPÚ BA ďalej záväznými stanoviskami schválil postupne spracovávané prípravné a projektové dokumentácie obnovy. V záväznom stanovisku č. KPUBA-2021/6898-2/35555/AUG zo dňa 12.05.2021, v bode E jeho výrokovej časti, určil KPÚ BA podmienku na spracovanie prípravnej dokumentácie ako podkladu pre obnovu zachovaných kotlov v objekte kotolne.

Predložená prípravná dokumentácia bola vypracovaná v súlade s podmienkami vyššie citovaného záväzného stanoviska. Podľa dokumentácie ide o dvojplamencové parné kotle pochádzajúce z roku 1912/13, od výrobcu Erste Brünner Maschinen-Fabriks-Gessellschaft, neskôr známeho ako První brnenská strojírna (PBS). Jeden z troch kotlov v 70. rokoch explodoval, zachované tak zostali len dva kotle. Kotle sú zachované v stave po ich transformácií v 60. rokoch z tuhého na plynové palivo, takto boli používané až do roku 1993, kedy bola ukončená prevádzka kúpeľov. V nasledujúcom období kotle postupne chátrali, boli rozobraté viaceré ich kovové súčasti a diely. Podľa predloženej dokumentácie sa navrhuje obnova kotlov do vystavovateľného stavu, do podoby pred ich modernizáciou na plynové palivo, s prinavrátením všetkých funkčne a výrazovo významných prvkov. Nakoľko sa nezachovali historické fotografie dokumentujúce pôvodný stav kotlov, pri ich obnove je možné postupovať len spôsobom uplatnenia analogických riešení podľa zachovaných obdobných historických kotlov, predovšetkým mladších výrobkov od výrobcu PBS. Rozsah predpokladaných doplnkov a náhrad je pomerne vysoký, nakoľko po skončení prevádzky nebola zabezpečovaná údržba ani ochrana kotlov, podliehali značnej korózii a množstvo prvkov a súčastí bolo rozobratých. Všetky existujúce pôvodné súčasti kotlov budú zachované a odborne konzervované.

Po preštudovaní predloženej architektonickej štúdie KPÚ BA konštatuje, že táto spĺňa požiadavky stanovené v záväznom stanovisku a navrhuje taký postup obnovy, ktorý zabezpečí zachovanie pamiatkových hodnôt a prezentáciu danej súčasti NKP v súlade s jej pamiatkovými hodnotami. KPÚ BA sa stotožnil s navrhovaným postupom obnovy kotlov do vystavovateľného stavu a doplnením nezachovaných dielov a súčastí na základe známych historických analógií. Obnovu kotlov KPÚ BA považuje za významnú súčasť pamiatkovej obnovy areálu kúpeľov, nakoľko spolu s objektom kotolne a komína ide o jedny z najstarších zachovaných súčastí areálu, dokumentujúce historické technické riešenie vykurovania, bez ktorého by kúpele nemohli plniť svoju funkciu.

Ing. arch. Ján Mackovič
riaditeľ

Doručuje sa

MKK Grössling, s.r.o., Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava, IČO: 54288801

Na vedomie

KPÚ BA – na založenie do spisu